

Sammanfattning

Med anledning av det nyligen undertecknade EES-avtalet och Sveriges ansökan om medlemskap i den Europeiska Gemenskapen (EG) har det ansetts angeläget att beskriva konsekvenserna för Räddningsverket och dess verksamhetsområde.

Uppdraget har inriktats mot att ge en belysning dels av EES-avtalets betydelse och effekter för Räddningsverket, dels en beskrivning av ett EG-medlemskaps verkningar. Vidare fanns önskemål om beskrivning av skillnaderna vid dessa två lägen.

Det har inte konsekvent gått att göra denna parvisa redovisning genom materialet. På vissa områden kan man när det gäller rättigheter och skyldigheter i det närmaste sätta likhetstecken mellan ett EES-avtal och ett EG-medlemskap - vi tänker här närmast på de fyra friheterna d v s varors, människors, tjänsters och kapitals fria rörlighet. Skillnaden ligger i möjligheten till påverkan på innehåll i kommande direktiv och andra rättsakter. Endast genom ett EG-medlemskap får vi formellt inflytande på EGs beslutsprocess.

EES-avtalet däremot ger endast möjligheter till informell påverkan. Detta kan ske genom deltagande i arbetsgrupper, genom medverkan som EFTA-experters motsvarande de EG-experters som medverkar vid beredningen av kommissionens förslag och genom parallell beredning i EESkommittén där möjligheter ges att komma med synpunkter.

EES-avtalet ger omkring 80 procent av ett EG-medlemskap i dagens läge. Utanför EES-avtalet ligger främst fyra områden - utrikespolitik, säkerhetspolitik, handelspolitik och jordbrukspolitik.

Mot denna bakgrund har arbetet koncentrerats mot att belysa effekterna för Räddningsverket vid införande av de fyra friheterna och en gemensam inre marknad oavsett om detta sker genom tillämpning av EES-avtalet eller genom ett svenskt medlemskap i EG. En annan huvuduppgift har varit att utröna hur Räddningsverkets frågor behandlas inom närliggande politiska områden.

Studien berör ett antal definierade områden som bedömts som centrala för Räddningsverkets framtida arbete - befolkningsskydd, räddningstjänst, farligt gods-frågor, utbildning, standardisering, forskning och utveckling samt upphandling.

Frågor som inte är specifika för Räddningsverket utan påverkar alla myndigheter i Sverige på likartat sätt behandlas endast översiktligt. Underlaget för slutsatserna utgörs huvudsakligen av intervjuer med ansvariga EG-tjänstemän i Bryssel samt tjänstemän vid den Svenska delegationen i Bryssel kompletterat med information hämtad från tillgänglig litteratur på området. Från ansvariga myndigheter och experter i Sverige har också värdefulla synpunkter inhämtats.

Studien är tänkt att ge en första övergripande information till hjälp för SRVs personal och andra som kommer i kontakt med verkets frågor. Det finns dock anledning att återkomma med en fördjupad studie på ett antal utpekade områden - något som denna gång inte varit möjligt med tanke på den begränsade tid som stått till arbetsgruppens förfogande.

Arbetsgruppen vill också poängtera att EGs arbetsformer och inriktning för närvarande genomgår stora förändringar. Vi kan med andra ord inte göra anspråk på att förmedla den slutliga sanningen utan endast den uppfattning ansvariga personer har i dag.

Det faktum att EG alltmer övergått till att besluta om övergripande mål och överlåta åt standardiseringsorgan och medlemsländer att fylla på med konkreta åtgärder som skall leda till att uppfylla de utstakade målen, innebär vidare att det många gånger inte finns ett definitivt ja eller nej på en konkret fråga. För svenska myndigheter kan detta vara frustrerande. Det gäller att inte backa omedelbart om den svenska uppfattningen inte stämmer överens med EG-kommissionens. Reglerna inom EG är bl a till för att tolkas.

Räddningsverket, EES-avtalet och EG

Arbetsgruppen vill också poängtera att EGs arbetsformer och inriktning för närvarande genomgår stora förändringar. Vi kan med andra ord inte göra anspråk på att förmedla den slutliga sanningen utan endast den uppfattning ansvariga personer har i dag.

Det faktum att EG alltmer övergått till att besluta om övergripande mål och överlåta åt standardiseringsorgan och medlemsländer att fylla på med konkreta åtgärder som skall leda till att uppfylla de utstakade målen, innebär vidare att det många gånger inte finns ett definitivt ja eller nej på en konkret fråga. För svenska myndigheter kan detta vara frustrerande. Det gäller att inte backa omedelbart om den svenska uppfattningen inte stämmer överens med EG-kommissionens. Reglerna inom EG är bl a till för att tolkas.